

Številka: 018-008/2025-7
Datum: 13. 3. 2025

Slovenska cesta 54 dkom@dkom.si
SI-1000 Ljubljana www.dkom.si
T 01 234 28 00

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011, s spremembami; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu Andraža Žvana, kot predsednika senata, ter dr. Mateje Škabar in Sama Červeka, kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Kabelski pribor*« - 2. in 3. sklop, na podlagi zahtevka za revizijo, ki ga je vložila družba Eltima, trgovina, zastopanje in posredovanje d.o.o., Pod brezami 3, Poslovna cona Žeje pri Komendi, Komenda, ki jo zastopa Odvetniška pisarna Seliškar, d.o.o., Tržaška cesta 315, Ljubljana (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Elektro Maribor, Podjetje za distribucijo električne energije, d.d., Vetrinjska ulica 2, Maribor (v nadaljevanju: naročnik), 13. 3. 2025

odločila:

1. Zahtevk za revizijo se zavrne kot neutemeljen.
2. Zahteva vlagatelja za povrnitev stroškov pravnega varstva se zavrne.
3. Zahteva izbranega ponudnika za povrnitev stroškov pravnega varstva se zavrne.

Obrazložitev:

Obvestilo o predmetnem javnem naročilu je bilo objavljeno na Portalu javnih naročil 12. 9. 2024, pod št. objave JN006481/2024-EUe 17/01.

Naročnik je 6. 1. 2025 na Portalu javnih naročil (JN006841/2024-ODL/01-P04) objavil Odločitev o oddaji javnega naročila št. 2201-47/2024-27 z dne 6. 1. 2025, s katero je ponudnike obvestil, da je javno naročilo v sklopih 2 (SN kabelski pribor) in 3 (SN kabelski pribor - ločljivi konektorji) oddal ponudniku Telma Trade d.o.o., Motnica 13, Trzin (v nadaljevanju: izbrani ponudnik). Iz obrazložitve odločitve izhaja, da naročnik v postopku oddaje predmetnega javnega naročila tokrat sprejema že tretjo odločitev. Naročnik je navedel, da je vse tri sodelujoče ponudnike pozval k predložitvi tipskih preizkusov za ponujeno opremo ter da so se vsi trije ponudniki odzvali s posredovanjem ustreznih dokazil. Naročnik je izbral cenovno najugodnejšo in dopustno ponudbo izbranega ponudnika.

Zoper navedeno odločitev v obeh sklopih je vlagatelj 21. 1. 2025 vložil zahtevek za revizijo. Predlaga, da se izpodbijana odločitev razveljavi, zahteva pa tudi povrnitev stroškov pravnega varstva. Vlagatelj najprej zatrjuje, da ponudba izbranega ponudnika ni dopustna zaradi vsebinsko neustreznih izjav o skladnosti. Vse priložene izjave o skladnosti imajo v rubriki »Ostale informacije o izdelavi predmeta dobave« označeno »/«. Na nobeni priloženi izjavi o skladnosti za sklop 2 in za sklop 3 se izbrani ponudnik ni skliceval na poročila o opravljenih tipskih preizkusih, čeprav je naročnik v prilogi F razpisne dokumentacije zapisal, kaj bo zahteval ob morebitnem ogledu, do katerega si je pridržal pravico. Poleg tega je izbrani ponudnik v izjavah o skladnostih, razen v izjavi za odvodnik, neustrezno navajal standarde. Povsod je namreč, tako v nasprotju s prilogo F, kakor tudi v nasprotju z naročnikovimi odgovori na Portalu javnih naročil, navedel le standard SIST HD 629.1, ni pa navedel dejanske izdaje S1 ali S2 ali S3. Namesto da bi naročnik ponudbo izbranega ponudnika izločil, ga je pozval k dostavi tipskih testov in mu s tem nezakonito omogočil spremembo tehničnega dela ponudbe oziroma spremembo statusa ponudbe iz nedopustne v dopustno ponudbo. Vlagatelj še navaja, da pri vpisu »/« ne gre za očitno napako, pač pa za jasno izraženo stališče izbranega ponudnika, pri čemer navedena oznaka pomeni, da je nekaj prečrtano. Vlagatelj nadalje navaja, da je ponudba izbranega ponudnika v obeh sklopih nedopustna tudi zaradi vsebinsko neustrezne reference, saj v referenčni obrazca ni vpisal tipa blaga. Vlagatelj še navaja, da izbrani ponudnik prikrito omejuje veljavnost garancije za ponujeno blago in s tem prikrito draži svojo ponudbo. Izbrani ponudnik ni predložil originalnih kataloških opisnih listov Nexans (ki so javno dostopni in iz katerih izhaja, da je pred montažo ponujenega blaga potrebno pridobiti odobritev Nexans najmanj za udarne ključne in za uporabo finih vodnikov). Poleg tega je izbrani ponudnik priložil navodila za montažo, iz katerih izhaja, da mora vse ponujeno blago namestiti usposobljena oseba. Naročnik je zahteval, da mora izbrani ponudnik v primeru naročnikove zahteve pri naročniku organizirati brezplačno demonstracijo montaže SN kableskega pribora, vendar to ni ustrezno usposabljanje, saj je demonstracija zgolj prikaz. Vse navedeno pomeni, da je s strani izbranega ponudnika ponujeno blago dražje, saj naročnik nima zagotovila, da mu bo priznana garancija ob morebitno neustrezno dobavljenem blagu. Vlagatelj še navaja, da iz ponudbe izbranega ponudnika izhaja, da je proizvajalec ponujenega blaga iz sklopa 2 družba Nexans Italia S.p.A. - Div. PABG - Contrada Tesino 181/8 - 63073 Offida (AP), v sklopu 3 pa družba Nexans Network Solutions - Div. Euromold Zuid III - Industrieloaan 12 b, 9320 Erembodegem - Belgium. Vlagatelj pojasnjuje, da je naključno izbral spojko tip GTS1, ki jo na spletni strani Nexans, v razdelku, namenjenem tovarni Nexans Italia S.p.A., ni mogoče najti, navedena spojka pa je navedena na spletni strani Nexans Germany. Glede na to, da mednarodne korporacije starih modelov praviloma ne zavržejo, ampak jih kot cenejše ponudijo na finančno skromnejših trgih, vlagatelj opozarja, da je naletel na podjetje Marti Komerc d.o.o., Beograd, ki se na spletni strani predstavljajo kot pooblaščen partner Nexans Power Accesories. Vlagatelj pojasnjuje, da njegov dvom potrjuje ponudba izbranega ponudnika - izbrani ponudnik je predložil iz srbskega jezika (očitna podobnost s tistimi na spletni strani podjetja Marti Komerc d.o.o., Beograd) prevedene izvlečke kataloških opisnih listov, ni pa priložil originalnih kataloških opisnih listov družbe Nexans, čeprav jo je navedel kot proizvajalca. Vlagatelj povzema nekatere razlike oziroma nedoslednosti in navaja, da izbrani ponudnik ni nedvoumno izkazal, da bodo ponujeni proizvodi dejansko izdelani v tovarni proizvajalca Nexans Italia S.p.A, saj meni, da bo vsaj del ponujenega blaga izdelan v tovarni tretjega proizvajalca (proizvajalca Marti Komerc d.o.o.) Po izpodbijani odločitvi, še navaja vlagatelj, je ponovno zahteval vpogled v ponudbo izbranega ponudnika, pri čemer je na vpogled dobil tudi angleško in slovensko verzijo izjave Nexans Power Accessories Germany GmbH o tem, da se proizvodnja ponujenega kableskega pribora vrši v naslednjih tovarnah: 1. Nexans Power Accessories Germany GmbH, GPG, Hot Germany, 2. Nexans Network Solutions N.V. - Div. Euromold, Belgium in 3. Nexans Italia SPA, Italy. Ker v odgovoru na prvotni zahtevek za vpogled tega dokumenta ni dobil, vlagatelj sumi, da je bil predložen naknadno. Poleg tega je izjava brez datuma, kar pomeni, da ni obstajala pred rokom za oddajo ponudb in da gre v obravnavanem primeru za spreminjanje tehničnega dela ponudbe, kar ni dopustno. Vlagatelj na koncu še navaja, da gre pri ponudbi izbranega ponudnika za

neobičajno nizko ponudbo. Vlagatelj citira določila 86. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 s spremembami; v nadaljevanju: ZJN-3) in zatrjuje, da bi moral naročnik podvomiti v možnost izpolnitve naročila za ponujeno ceno izbranega ponudnika, saj ta v obeh sklopih odstopa za več kot 40 % od preostalih dveh prejetih ponudb.

Izbrani ponudnik se je 28. 1. 2025 izjasnil o vlagateljevih navedbah. Navaja, da naročnik v razpisni dokumentaciji za sklop 2 ni zahteval izjav o skladnosti, v sklopu 3 jih je sicer zahteval, a ni podal nobenih zahtev o tem, kakšna mora biti njihova vsebina. Zatrjuje, da je v ponudbi predložil izjave o skladnosti za vse ponujeno blago iz obeh sklopov. Izbrani ponudnik navaja, da si je naročnik v Prilogi F pridržal pravico, da lahko v zvezi s ponujenimi proizvodi izvede ogled pri ponudnikih ter da morajo ponudniki v primeru naročnikove zahteve, v roku 5 delovnih dni organizirati ogled ponujenega blaga ali naročniku dostaviti vzorec izbranega SN kabskega pribora iz ponudbe, pri čemer mora ponudnik pripraviti kopije poročil o opravljenih tipskih preizkusih, na podlagi katerih je bila izdana predložena izjava o skladnosti. Izbrani ponudnik poudarja, da neizpolnjena rubrika («Ostale informacije o izdelavi predmeta dobave») ni namenjena navedbi poročil o tipskih preizkusih, kar pove že njen naslov. Glede standarda SIST HD 629.1, še pojasnjuje izbrani ponudnik, je v izjavi o skladnosti št. 12104-DB4 navedel, da gre za izdajo iz leta 2019, kar pomeni, da gre za izdajo standarda S3, enako pa je navedeno tudi v vseh ostalih izjavah o skladnosti. Poleg tega ga naročnik ni pozval k dopolnitvi nedopustne ponudbe, pač pa na predložitev tipskih preizkusov, kot je to vnaprej napovedal v razpisni dokumentaciji. Izbrani ponudnik zavrača tudi navedbe, ki se nanašajo na referenčna obrazca. Zatrjuje, da četudi v referenčnih obrazcih ni navedel tipa/tipov SN kabskega pribora, je vanj vpisal vse informacije, ki omogočajo identifikacijo referenčnega posla in preverbo ustreznosti reference. Poleg tega vlagatelj sploh ne trdi, da kabski pribor, ki je bil dobavljen v okviru referenčnega posla, ni bil toploskrčni, saj trdi le, da to ni razvidno iz referenčnega obrazca. V zvezi z očitkom, da naj bi oddal »prikrito dražjo ponudbo«, izbrani ponudnik navaja, da je v ponudbi predložil kataloško dokumentacijo ponujenega blaga, prevedeno v slovenščino in ne prevodov iz spletne strani družbe Marti Komerc d.o.o., Beograd, kakor to pavšalno in brez dokazov trdi vlagatelj. Naročnik od ponudnikov sploh ni zahteval originalne kataloške dokumentacije, poleg tega je navedba, da lahko zadevno blago namešča le usposobljena oseba, samoumevna, saj gre za opremo, ki je ne more nameščati oseba, ki nima znanj in izkušenj s tega področja. To pa ne pomeni, da lahko blago montira le oseba, ki je prestala posebno usposabljanje s strani konkretnega proizvajalca opreme. Izbrani ponudnik pojasnjuje, da je usposobljena oseba v smislu navodil vsaka oseba, ki je usposobljena za montažo NN in SN kabskega pribora, s takšnimi osebami pa naročnik že razpolaga, zato posebnega usposabljanja monterjev ni določil, saj je predvidel le brezplačno demonstracijo, ki jo je izbrani ponudnik vključil v ceno, kot je to zahteval naročnik. Izbrani ponudnik zavrača tudi očitek, ki se nanaša na proizvajalca blaga. Zatrjuje, da je v ponudbi predložil izjave o skladnosti za vse ponujeno blago, iz njih pa je razvidno, da so proizvajalci blaga v sklopu 2 Nexans Italia SPA in Nexans Power Accessories Germany GmbH, v sklopu 3 pa Nexans Network Solutions N.V. - Div. Euromold, Belgium in Nexans Power Accessories Germany GmbH. Vse nadaljnje vlagateljeve navedbe v zvezi s spojko tip GTS1 so zato brezpredmetne, pavšalne in nedokazane pa so tudi trditve vlagatelja v zvezi s podjetjem Marti Komerc d.o.o., Beograd. Izbrani ponudnik na koncu zavrača še očitek, ki se nanaša na neobičajno nizko ponudbo. Zatrjuje, da naročnik v obravnavanem primeru ni bil dolžan opraviti preverbe, ali gre za neobičajno nizko ponudbo, poleg tega naročnik tudi sicer ni podvomil v najugodnejšo ceno, ki jo je ponudil.

Naročnik je z dokumentom št. 2201-47/2024-35 z dne 6. 2. 2025 zahtevke za revizijo zavrnil in posledično zavrnil tudi zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva. Naročnik zavrača vlagateljeve očitke. Zatrjuje, da je izbrani ponudnik predložil izjave o skladnosti za ponujeno blago v obeh izpodbijanih sklopih, slednje pa niso v nasprotju s postavljenimi zahtevami, saj v sklopu 2 ni zahteval izjav o skladnosti, v sklopu 3 pa takšnih zahtev, kot jih zatrjuje vlagatelj, ni postavil. Poleg tega je potencialne ponudnike vnaprej opozoril, da si pred izbiro pridržuje pravico zahtevati

kopije sporočil o opravljenih tipskih preizkusih. Naročnik nadalje zavrača vlagateljeve navedbe, ki se nanašajo na referenčna potrdila izbranega ponudnika. Kot zatrjuje naročnik, je iz referenčnih potrdil razvidno, da je bil s strani referenčnega naročnika potrjen tip blaga v obeh izpodbijanih sklopih, zato sta referenci izbranega ponudnika ustrezni. Naročnik v nadaljevanju opozarja na zahtevo, v skladu s katero mora izbrani ponudnik v primeru zahteve organizirati brezplačno demonstracijo montaže ponujenega blaga. Meni, da gre v zvezi s tem za ustrezno usposabljanje montaže kabskega pribora v obeh sklopih. Naročnik še dodaja, da je za delo na elektroenergetskem omrežju usposobljen njegov lasten kader. Naročnik v nadaljevanju zatrjuje, da je izbrani ponudnik v ponudbeni dokumentaciji predložil dokumente (izjave o skladnosti), v katerih so navedeni proizvajalci ponujenega blaga, in sicer v sklopu 2 Nexans Italia SPA in Nexans Power Accessories Germany GmbH, v sklopu 3 pa Nexans Network Solutions - Div. Euromold, Belgium in Nexans Power Accessories Germany GmbH. Naročnik na koncu zavrača še očitke, ki se nanašajo na neobičajno nizko ponudbo. Povzema 86. člen ZJN-3 in navaja, da je v obeh izpodbijanih sklopih prejel tri ponudbe, zato niso bili izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka 86. člena ZJN-3. Naročnik se sklicuje na odločitev Državne revizijske komisije in zatrjuje, da nizka ponudbena cena sama po sebi ni prepovedana in da je v interesu naročnika, da dobi ustrezno blago, storitev ali gradnjo po najugodnejših pogojih, predvsem po nižji ceni. Konkurenčnost ponudb je temeljni interes naročnika in smisel javnega naročanja, saj zagotovitev le-te omogoča spoštovanje načela gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti, ki naročnika zavezuje, da z izvedbo javnega naročila zagotovi, da je poraba zanj kar najbolj gospodarna in učinkovita.

Vlagatelj se je z vlogo z dne 12. 12. 2025 opredelil do sklepa o zavrnitvi zahtevka za revizijo. Vlagatelj vztraja pri pravovarstvenem predlogu in očitkih iz zahtevka za revizijo. Vlagatelju se postavlja vprašanje, kako je lahko naročnik kot ustrezne opredelil tipske teste, če ni imel podatka o tem, na katere izjave o skladnosti se nanašajo. Poleg tega navaja, da je naročnik zgolj pavšalno zavrnil očitek glede neustrezno navedenih standardov (glede njihove dejanske izdaje S1, S2 ali S3). Vlagatelj vztraja tudi pri očitku, ki se nanaša na nezakonito dopolnitev ponudbe v delu tehničnih specifikacij. Vlagatelj še navaja, da se je naročnik odgovoril na očitek, ki se nanaša na referenci, izognil. Zgolj sklicevanje na s strani referenčnega naročnika potrjeno referenčno potrdilo namreč ne pomeni, da ponudba izbranega ponudnika izpolnjuje referenčne zahteve. Vlagatelj navaja, da je tudi naročnikov odgovor na prikrito draženje ponudbe zgolj pavšalen, pri čemer ponovno opozarja, da je pred montažo ponujenega blaga potrebno pridobiti odobritev proizvajalca Nexans. Vlagatelj opozarja, da naročnik tudi na očitek, ki se nanaša na dejanskega proizvajalca s strani izbranega ponudnika ponujenega blaga, ni vsebinsko odgovoril. Vlagatelj na koncu še ugotavlja, da se je naročnik v zvezi s očitkom o neobičajno nizki ponudbi naslonil le na dosedanje odločitev Državne revizijske komisije. Zatrjuje, da sta njegova in tretjevrščena ponudba glede ponujenih cen v obeh izpodbijanih sklopih primerljivi, kar pomeni, da odražata dejanske cene na trgu, medtem ko ponudba izbranega ponudnika odstopa za več kot 40 %. Kljub temu naročnik tudi na ta očitek vsebinsko ni odgovoril.

Državna revizijska komisija je vlagatelju 21. 2. 2025 z dopisom št. 018-008/2025-4 posredovala izjasnitveno vlogo izbranega ponudnika (vloga z dne 28. 1. 2025) in ga pozvala, da se do nje lahko opredeli v tridnevem roku od prejema dopisa.

Vlagatelj se je do izjasnitvene vloge izbranega ponudnika opredelil 26. 2. 2025. Vlagatelj vztraja pri vseh dosedanjih navedbah. Ponovno navaja, da je naročnik zahteval od ponudnikov, da že v ponudbi predložijo izjave o skladnosti, v katerih se je bilo potrebno sklicevati na tipske teste. Vlagatelj opozarja na Prilogo F, v kateri je naročnik v sklopu 3 zahteval, da mora ponudnik za vse proizvode v ponudbi predložiti proizvajalčevo ali dobaviteljevo izjavo o skladnosti. Naročnik je izkazovanje tehnične ustreznosti ponudbe vezal na predložitev ustrezne dokumentacije - to je izjave o skladnosti. Šele po nezakoniti dopolnitvi ponudbe (v delu, ki se nanaša na tehnične specifikacije) je naročnik ponudbo izbranega ponudnika opredelil kot dopustno, pri čemer ni

jasno, kako je lahko naročnik kot ustrezne opredelil tipske teste, če ni imel vhodnega podatka, na katere izjave o skladnosti se nanašajo. Navaja še, da so SIST HD 629.1 S1, SIST HD 629.1 S2 in SIST HD 629.1 S3 samostojni standardi. Naročnik je v konkretnem primeru dopustil tudi sklicevanje na starejše standarde, vendar je bilo potrebno v izjavi o skladnosti jasno navesti, ali gre za standard SIST HD 629.1 S1 ali SIST HD 629.1 S2. V izjavah o skladnosti je bilo torej potrebno navesti standarde skupaj z datumom njihove izdaje. Vlagatelj nadalje navaja, da je naročnik zahteval vsebinsko ustrezne reference, torej reference za toploskrčni kabelski pribor, česar pa referenčni potrdili izbranega ponudnika ne izkazujeta. Vlagatelj na koncu opozarja na sodbo Sodišča Evropske unije št. C-669/20 in zatrjuje, da iz navedene odločitve izhaja naročnikova dolžnost preveriti neobičajno nizko ponudbo, v nasprotnem primeru je naročnikova odločitev lahko predmet presoje v sodnem postopku.

Po pregledu dokumentacije o javnem naročilu ter preučitvi navedb vlagatelja, naročnika in izbranega ponudnika je Državna revizijska komisija odločila tako, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, ki so navedeni v nadaljevanju.

V obravnavanem primeru vlagatelj očita naročniku, da je ponudba izbranega ponudnika nedopustna. Kot zatrjuje vlagatelj, je ponudba izbranega ponudnika nedopustna v delu, ki se nanaša na predložene izjave o skladnosti in referenčne obrazce. Vlagatelj tudi zatrjuje, da izbrani ponudnik prikrito omejuje veljavnost garancije za ponujeno blago oziroma prikrito draži svojo ponudbo, da izbrani ponudnik ni predložil originalnih katalogov proizvajalca, zaradi česar ni jasno, kdo je dejanski proizvajalec ponujenega blaga ter da je ponudba izbranega ponudnika neobičajno nizka.

Navedbe vlagatelja je potrebno presojati z vidika 29. točke prvega odstavka 2. člena ZJN-3, skladno s katero je dopustna tista ponudba, ki jo predloži ponudnik, za katerega ne obstajajo razlogi za izključitev in ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje, njegova ponudba ustreza potrebam in zahtevam naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, je prispela pravočasno, pri njej ni dokazano nedovoljeno dogovarjanje ali korupcija, naročnik je ni ocenil za neobičajno nizko in cena ne presega zagotovljenih sredstev naročnika. Skladno s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 naročnik odda javno naročilo na podlagi meril, potem ko preveri, da so izpolnjeni naslednji pogoji: ponudba je skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu ter v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena ZJN-3, in ponudbo je oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena ZJN-3, ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter pravila in merila iz 82. ter 83. člena ZJN-3, če so ta bila določena.

Državna revizijska komisija je najprej obravnavala vlagateljeve navedbe, ki se nanašajo na s strani izbranega ponudnika predložene izjave o skladnosti.

Naročnik je v Prilogi F (Ponudbeni predračun s specifikacijo tehničnih zahtev) v sklopu 2 postavil naslednje zahteve:

»Tehnični pogoji

- 1. SN kabelski pribor v ponudbi mora biti v skladu s standardi (oz. enakovrednimi):
Naročnik si pridržuje pravico, da pred izbiro od ponudnikov zahteva, da mu predložijo kopije poročil o opravljenih tipskih preizkusih v skladu z navedenimi standardi.
Za posamezne proizvode, za katere so bili pred izidom novejših izdaj standardov (SIST HD 629.1 S2, SIST HD 629.2 S2 ter SIST EN 61442) izvedeni tipski preizkusi v skladu z določbami starejših izdaj standardov (SIST HD 629.1 S1, SIST HD 629.1 S2 ter SIST HD 628 S1) lahko ponudnik predloži ustrezne listine o skladnosti v skladu s starejšimi izdajami standardov (SIST HD 629.1 S1, SIST HD 629.2 S1 ter SIST HD 628 S1).*

2. Vse izolacijske skrčne cevi (s funkcijo tesnjenja) SN kablskega pribora morajo biti toploskrčne in morajo na notranji strani vsebovati lepilo oz. vezivo.
Vse SN kablške spojke in SN kablške glave morajo imeti vključen element za oblikovanje oz. kontrolo električnega polja.
3. Ponudnik mora predložiti tehnične podatke kablskega pribora.
4. K vsakemu kompletu razpisanega blaga morajo biti priložena navodila za montažo v slovenskem jeziku.

Ostali pogoji, ki jih ponudnik sprejme

1. Naročnik si pridržuje pravico, da lahko v sklopu preverjanja primernosti ponudb izvede ogled pri vseh ponudnikih.
Ponudnik mora v primeru naročnikove zahteve v roku 5 delovnih dni organizirati ogled ponujenega SN kablskega pribora v RS ali naročniku dostaviti vzorec SN kablskega pribora iz ponudbe. Ob ogledu mora ponudnik na vpogled pripraviti kopije poročil o opravljenih tipskih preizkusih, na podlagi katerih je bila izdana predložena izjava o skladnosti. V primeru ugotovljenega ponudnikovega zavajanja (NN kablški pribor v ponudbi ne izpolnjuje posameznih navedenih tehničnih zahtev) se ponudba izloči kot nepravilna.
2. Izbrani ponudnik mora v primeru naročnikove zahteve pri naročniku organizirati brezplačno demonstracijo montaže SN kablskega pribora.«

V sklopu 3 je naročnik v Prilogi F (Ponudbeni predračun s specifikacijo tehničnih zahtev) postavil drugačne oziroma nekoliko strožje zahteve:

»Tehnični pogoji

1. SN kablški nastavki morajo ustrezati standardom (oz. enakovrednim): SIST EN 50181 in SIST HD 629.1 S2.
SN odvodniki prenapetosti morajo ustrezati standardu SIST EN 60099-4.
2. Ponudnik mora za vse proizvode v ponudbi priložiti proizvajalčevo ali dobaviteljevo izjavo o skladnosti z zgoraj navedenimi standardi (oz. enakovrednimi).
Naročnik si pridržuje pravico, da pred izbiro od ponudnikov zahteva, da mu predložijo kopije poročil o opravljenih tipskih preizkusih v skladu z navedenimi standardi.
Za posamezne proizvode, za katere so bili pred izidom novejših izdaj standardov (SIST HD 629.1 S2) izvedeni tipski preizkusi v skladu z določbami starejših izdaj standardov (SIST HD 629.1 S1) lahko ponudnik predloži ustrezne listine o skladnosti v skladu s starejšimi izdajami standardov (SIST HD 629.1 S1).
3. Za odvodnike prenapetosti v ponudbi velja:
 - konstrukcija SN odvodnika prenapetosti mora biti izvedena tako, da je izolacijski del ohišja (silikon ali EPDM guma) neposredno nameščena na ZnO bloke,
 - ponudnik ponudi odvodnik s predpisano vrednostjo U_c oz. odvodnik s prvo višjo vrednostjo U_c iz proizvajalčevega kataloga.
4. Ponudnik mora predložiti katalog ali tehnične podatke kablskega pribora in odvodnikov prenapetosti.
5. K vsakemu kompletu razpisanega blaga morajo biti predložena navodila za montažo v slovenskem jeziku.

Ostali pogoji, ki jih ponudnik sprejme

1. Naročnik si pridržuje pravico, da lahko v sklopu preverjanja primernosti ponudb izvede ogled pri vseh ponudnikih.
Ponudnik mora v primeru naročnikove zahteve v roku 5 delovnih dni organizirati ogled ponujenega SN kablskega pribora v RS ali naročniku dostaviti vzorec izbranega ločljivega konektorja iz ponudbe. Ob ogledu mora ponudnik na vpogled pripraviti kopije poročil o opravljenih tipskih preizkusih, na podlagi katerih je bila izdana predložena izjava o skladnosti. V primeru ugotovljenega ponudnikovega zavajanja (ločljivi

konektorji v ponudbi ne izpolnjujejo posameznih navedenih tehničnih zahtev) se ponudba izloči kot nepravilna.

- 2. Izbrani ponudnik mora v primeru naročnikove zahteve pri naročniku organizirati brezplačno demonstracijo montaže ločljivih konektorjev.«*

V zvezi s standardi je bilo na Portalu javnih naročil postavljeno (tudi) naslednje vprašanje;

»V Tehničnih pogojih za sklop 2 in 3 omenjate tudi standard SIST HD 629.1 S2 in dopuščate možnost, da v kolikor so bili tipski preizkusi za posamezne standarde narejeni pred izidom novjših standardov, lahko ponudnik predloži ustrezne listine o skladnosti s starejšimi standardi. Glede na podatke na strani SIST, standard HD 629.1 S2 ni več veljaven, zato vas prosimo za popravek, kjer bi omenjeni standard nadomestil SIST HD 629.1 S3, kot starejše standarde, na katere se lahko sklicujemo z ustreznimi listinami o skladnosti, pa dopustite SIST HD 629.1 S2 in SIST HD 629.1 S1.«

Naročnik je podal naslednji odgovor (vprašanje in naročnikov odgovor nanj sta bila objavljena na Portalu javnih naročil dne 8. 10. 2024 ob 14:22):

»Naročnik popravlja prejšnji odgovor in se strinja s predlaganim.«

Iz zgoraj citiranih naročnikovih zahtev je razvidno, da so morali ponudniki izjave o skladnosti predložiti le za blago iz sklopa 3, poleg tega naročnik glede izjav o skladnosti ni postavil posebnih vsebinskih zahtev - zahteval je le, da morajo biti izjave o skladnosti podane s strani proizvajalca ali dobavitelja in da morajo biti (zgolj v sklopu 3) skladne s standardi, ki jih je navedel. Naročnik sicer v sklopu 2 (za SN kabelski pribor) ni navedel standardov (standardi v zgoraj citirani točki 1 Tehničnih pogojev niso navedeni), a navedena naročnikova nedoslednost očitno ni vplivala niti na pravilno razumevanje postavljenih zahtev niti na (ne)dopustnost prejetih ponudb. Ob upoštevanju nadaljnega teksta Tehničnih pogojev in zlasti naročnikovega, zgoraj citiranega odgovora, gre namreč razumeti, da mora ponujeni SN kabelski pribor iz sklopa 2 ustrezati standardu (ali enakovrednemu) SIST HD 629.1 S3, SN kabelski nastavki iz sklopa 3 morajo ustrezati standardom (oz. enakovrednim): SIST EN 50181 in SIST HD 629.1 S3, SN odvodniki iz sklopa 3 pa standardu SIST EN 60099-4. Naročnik je dopustil ponudnikom, da se lahko z listinami o skladnosti (ki jih je naročnik, kot že navedeno, zahteval le za blago iz sklopa 3) sklicujejo tudi na starejše standarde, in sicer na SIST HD 629.1 S2 in SIST HD 629.1 S1.

Med strankama ni spora o tem (navedeno potrjuje tudi ponudba izbranega ponudnika), da je izbrani ponudnik predložil izjave o skladnosti za vse ponujeno blago iz obeh izpodbijanih sklopov. V vseh izjavah o skladnosti je v rubriki »Ostale informacije o izdelavi predmeta dobave« vpisan znak »/«. Iz ponudbe izbranega ponudnika je razvidno, da je izjave o skladnosti pripravil dobavitelj oziroma izbrani ponudnik (kar je skladno z naročnikovimi navodili) in da so predložene izjave (kot bo podrobneje razvidno tudi iz nadaljnje obrazložitve tega sklepa) skladne z (s strani naročnika) navedenimi standardi, kar pomeni, da je izbrani ponudnik izpolnil vse naročnikove zahteve v zvezi s tem. Zato zaradi neizpolnjene rubrike »Ostale informacije o izdelavi predmeta dobave« ponudba izbranega ponudnika ni nedopustna. Kot je zapisala Državna revizijska komisija že v številnih odločitvah, od ponudnikov ni mogoče zahtevati več ali drugače, kot je od njih zahtevala vnaprej pripravljena naročnikova razpisna dokumentacija. Poleg tega naročnik od ponudnikov ni zahteval, da bi se morali v izjavah o skladnosti sklicevati na poročila o opravljenih tipskih preizkusih, da bi se morali ponudniki v izjavah o skladnosti sklicevati na opravljene tipske preizkuse pa ne izhaja niti iz naročnikovih nadaljnjih tehničnih navodil, v katerih si je pridržal pravico, da bo lahko pred izbiro najugodnejšega ponudnika zahteval, da mu ponudniki predložijo še poročila o opravljenih tipskih preizkusih v skladu z navedenimi standardi.

Državna revizijska komisija je v zvezi s tem zavrnila tudi nadaljnjo vlagateljevo navedbo. Vlagatelj namreč tudi navaja, da je naročnik v tem delu izbranega ponudnika pozval k predložitvi tipskih testov in mu s tem nezakonito omogočil spremembo tehničnega dela ponudbe oziroma spremembo ponudbe iz nedopustne v dopustno ponudbo. Naročnik si je namreč, kot že izhaja iz te obrazložitve, v obeh izpodbijanih sklopih pridržal pravico, da lahko pred izbiro od ponudnikov zahteva, da mu predložijo kopije poročil o opravljenih tipskih preizkusih v skladu z navedenimi standardi. Ker je naročnik v konkretnem primeru ravnal le v skladu z vnaprej pridržano pravico, poleg tega je k predložitvi tipskih testov pozval vse tri sodelujoče ponudnike, Državna revizijska komisija tudi temu vlagateljevemu očitku ni mogla slediti, saj očitno ni šlo za dopolnjevanje ponudbe na podlagi petega in šestega odstavka 89. člena ZJN-3, temveč za dopolnjevanje ponudbe na podlagi drugega odstavka 89. člena ZJN-3, in sicer po postopku, izrecno in vnaprej določenem v razpisni dokumentaciji. S strani izbranega ponudnika naknadno predloženim poročilom o opravljenih tipskih preizkusih pa (po vsebini) ne oporeka niti vlagatelj, saj v zahtevku za revizijo celo izrecno navaja, da je izbrani ponudnik s predložitvijo slednjih svojo ponudbo iz nedopustne spremenil v dopustno.

Ravno tako je Državna revizijska komisija zavrnila vlagateljevo navedbo, da je ponudba izbranega ponudnika nedopustna tudi zato, ker je v izjavi o skladnosti vpisal zgolj standard SIST HD 629.1, ni pa navedel dejanske izdaje S1 ali S2 ali S3. Izbrani ponudnik je namreč poleg navedbe standarda SIST HD 629.1, v izjavah o skladnosti navedel tudi letnico njegove izjave (2019). Ker je bil standard SIST HD 629.1 S3 izdan leta 2019 (in je nadomestil standard SIST HD 629.1 S2), je naročnik lahko ugotovil, da se predložene izjave o skladnosti nanašajo na standard SIST HD 629.1 S3. Standard SIST HD 629.1 S3 pa je izmed treh različic (SIST HD 629.1 S1, SIST HD 629.1 S2 in SIST HD 629.1 S3), kar med strankama v tem postopku ni sporno, tudi edini veljavni standard, kar izhaja tudi iz zgoraj citiranega naročnikovega odgovora. Poleg tega je naročnik, kot je bilo že pojasnjeno, v razpisni dokumentaciji oz. z odgovorom na portalu javnih naročil dopustil tudi druge različice standarda SIST HD 629.1, vlagatelj pa v zahtevku za revizijo niti ne zatrjuje, da ponudba izbranega ponudnika teh zahtev ne izpolnjuje, temveč le, da iz njegove ponudbe ni razvidno, za katero različico standarda SIST HD 629.1 gre, čemur pa, glede na v predloženi izjavi o skladnosti navedeno letnico izdaje standarda, ni mogoče slediti.

Naslednji vlagateljov očitek, se nanaša na s strani izbranega ponudnika predložene referenčne obrazce. Vlagatelj zatrjuje, da je ponudba izbranega ponudnika v obeh sklopih nedopustna tudi zato, ker referenčna obrazca nista v celoti pravilno izpolnjena. Vlagatelj zatrjuje, da bi moral izbrani ponudnik rubriko »Tip blaga« izpolniti s konkretno navedbo o tem, ali gre za dobavo toploskrčnega kabskega pribora (ali ne) oziroma bi moral vanj vpisati konkretno določeno vrsto referenčnega blaga.

Naročnik je v točki 9.4 (Pogoji za sodelovanje glede tehnične in strokovne sposobnosti) točke 9 (Ugotavljanje sposobnosti za sodelovanje v postopku oddaje javnega naročila in dokazila) navedel:

»Ponudnik mora predložiti ustrezno dokazilo (Priloga A/3) - referenčno potrdilo, da je v obdobju od 1. 1. 2019 do roka za oddajo ponudbe za predmetno javno naročilo uspešno dobavil blago, ki je predmet sklopa, za katerega oddaja ponudbo.

Pogoj so uspešno izvedene dobave dejanskega dobavitelja blaga končnim naročnikom s sedežem v državah članicah Evropske unije (EU) oz. državah članicah Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA) v skupni vrednosti najmanj 20 % ponudbene vrednosti posameznega sklopa. Za končnega naročnika ustreza naročnik, ki je ali bo blago vgradil v lastno omrežje oziroma omrežje, ki ga upravlja. Reference morajo biti potrjene s strani odgovorne osebe končnega uporabnika referenčnega blaga. Pod pojmom »dejanski dobavitelj« se razumne

dobavitelja, ki bo po pogodbi sam izvajal dobave (brez posrednikov, podizvajalcev ipd.) in ki je pri referenčnem poslu neposredno sam izvedel dobave blaga. Če ponudnik nastopa s podizvajalcem, mora tudi podizvajalec izkazati reference v sorazmernem deležu njegove udeležbe pri tem naročilu.

Dokazilo:

- *ESPD obrazec*
- *Referenčno potrdilo - Priloga A/3*

Naročnik si pridržuje pravico pred izdajo odločitve o oddaji javnega naročila za izkazovanje teh pogojev od izbranega ponudnika zahtevati predložitev referenčnih potrdil, ki so del te dokumentacije.«

Naročnik je z odgovorom, ki je bil na Portalu javnih naročil objavljen 1. 10. 2024 referenčno zahtevo omilil, in sicer lahko po novem reference (referenčne dobave) znašajo le 10 % ponudbene vrednosti posameznega sklopa, a še vedno pod pogojem, da so bile dobave dejanskega dobavitelja blaga uspešno izvedene končnim naročnikom s sedežem v državah članicah Evropske unije (EU) oziroma državah članicah Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA).

Naročnik je v razpisno dokumentacijo priložil Prilogo A/3 (Referenčno potrdilo za javno naročilo kabelski pribor), ki so ga morali ponudniki (za vsakega izmed treh razpisanih sklopov) izpolniti s podatki o svojem nazivu, tipu blaga, proizvajalcu in letom dobave ter z vrednostjo referenčnih dobav. Vpisati so morali tudi podatke o naročniku referenčnega posla in kontaktno osebo za preverjanje reference. Referenco je morala podpisati (potrditi) odgovorna oseba referenčnega naročnika.

Državna revizijska komisija najprej ugotavlja, da so naročnikove referenčne zahteve ohlapne in celo kontradiktorne. Naročnik je po eni strani zahteval, da ponudniki referenčno potrdilo predložijo že v ponudbi, hkrati pa si je pridržal pravico (isto) referenčno potrdilo zahtevati šele naknadno oziroma pred izdajo odločitve o oddaji predmetnega javnega naročila. Poleg tega naročnik ni dovolj natančno navedel, kaj bi morali ponudniki vpisati v rubriko »Tip blaga«. Pregled ponudbe izbranega ponudnika pokaže, da je predložil v celoti izpolnjena referenčna obrazca, pri čemer je v rubriko »Tip blaga« v sklopu 2 (v sklopu 2 je predmet javnega naročila SN kabelski pribor) vpisal »SN kabelski pribor«, v sklopu 3 (v sklopu 3 je predmet javnega naročila SN kabelski pribor - ločljivi konektorji) pa je v navedeno rubriko vpisal »SN kabelski pribor - ločljivi konektorji«.

Državna revizijska komisija tudi temu vlagateljevemu očitku ni mogla slediti. Naročnikova navodila v zvezi s sporno rubriko so, kot že navedeno v tej obrazložitvi, ohlapna, zato ponudba izbranega ponudnika iz razloga, ker je v sporno rubriko vpisal takšen naziv blaga, kakor ga je v razpisni dokumentaciji (tudi v referenčnem obrazcu) uporabil tudi naročnik, ni nedopustna. Izbrani ponudnik je rubriko »Tip blaga« izpolnil na enega izmed načinov, ki ga je dopuščala ohlapna razpisna dokumentacija, in sicer tako, da je zgolj splošno navedel dobavljeno blago, ne da bi ga pri tem natančneje specificiral. Vlagatelj v zahtevku za revizijo niti ne zatrjuje, da kabelski pribor, ki je bil dobavljen v okviru referenc, ni toploskrčen (naročnik je zahtevo po toploskrčnem materialu postavil v sklopu 2), poleg tega niti ne navaja, da v okviru obeh referenčnih dobav ni bilo dobavljeno blago, ki je ponujeno tudi v postopku oddaje predmetnega javnega naročila, saj zatrjuje le, da podatek o tem ne izhaja iz referenčnih obrazcev. Nenazadnje je izbrani ponudnik v celoti izpolnil referenčna obrazca oziroma je vanju vpisal vse zahtevane informacije, vpisani podatki (tudi glede tipa blaga, ki so glede na zahteve naročnika dovolj opredeljeni) pa omogočajo identifikacijo referenčnega blaga in preverbo ustreznosti obeh referenc pri referenčnem naročniku. Izbrani ponudnik je v referenčna obrazca (med drugim) vpisal naročnika referenčnih

poslov ter podatke o kontaktni osebi referenčnega naročnika in o njenem elektronskem poštnem naslovu. Naročnik pa je z referenčnim obrazcem (Priloga A/3 - Referenčno potrdilo za javno naročilo Kabelski pribor) tudi sicer opozoril ponudnike, da referenc ne bo upošteval, v kolikor jih ne bo mogel preveriti.

Naslednji vlagateljov očitok se nanaša na prikrito omejevanje garancije za ponujeno blago in posledično na prikrito draženje ponudbe.

Državna revizijska je zavrnila tudi vse vlagateljeve navedbe iz predmetnega dela zahtevka za revizijo.

Naročnik namreč v razpisni dokumentaciji ni postavil nobenih zahtev v zvezi s proizvajalčevo potrditvijo orodja, ki naj bi bilo potrebno za montažo razpisanega blaga, zato vlagateljeve navedbe, ki so nanašajo na odobritev proizvajalca Nexans (vsaj) za udarne ključe in za uporabo finih vodnikov, niso utemeljene. Poleg tega se vlagatelj sklicuje na originalne kataloške opisne liste proizvajalca Nexans, ki so javno dostopni na spletni strani in v katerih naj bi bil vsebovan pogoj odobritve montaže določenega blaga, vendar pa ti niso bili del ponudbene dokumentacije izbranega ponudnika. To pomeni, da ponudba izbranega ponudnika ne vsebuje pogojevanja odobritve montaže določenega blaga, ki bi bilo v nasprotju z zahtevami iz razpisne dokumentacije, in da bo moral izbrani ponudnik dobaviti ponujeno blago v skladu z zavezami iz lastne ponudbe, torej brez morebitnega dodatnega omejevanja montaže blaga ali omejevanja garancije.

Poleg tega se Državna revizijska komisija strinja z izbranim ponudnikom, da je navedba iz navodil za montažo, ki jih je predložil v ponudbi (in sicer, da lahko ponujeno blago nameščajo zgolj usposobljene osebe), samoumevna, saj gre pri razpisanem blagu za opremo, ki bo nameščena na javna elektro energetska omrežja, torej za opremo, ki je ne more nameščati oseba, ki nima znanja in izkušenj s tega področja. Vendar pa takšno navodilo, ob upoštevanju razpisne dokumentacije, ne pomeni, da lahko blago montira le oseba, ki je pred tem opravila posebno usposabljanje s strani konkretnega proizvajalca opreme. Državna revizijska komisija se strinja z izbranim ponudnikom in naročnikom tudi v tem, da naročnik razpolaga z osebami, usposobljenimi za montažo NN in SN kabelskega pribora, temu pa ne oporeka niti vlagatelj. Izbrani ponudnik in naročnik tudi pravilno opozarjata, da naročnik v razpisni dokumentaciji ni postavil nobenih zahtev v zvezi z usposabljanjem monterjev, temveč si je (kot je razvidno iz zgoraj citiranih zahtev iz Tehničnih pogojev) v zvezi s tem zgolj pridržal pravico, ki jo bo morebiti izkoristil v izvedbeni fazi. Naročnik je namreč zapisal, da bo moral izbrani ponudnik v tem primeru pri naročniku organizirati brezplačno demonstracijo montaže SN kabelskega pribora. Izbrani ponudnik pa je tudi navedel, da je stroške predvidene demonstracije vključil v ponujeno ceno.

Naslednji vlagateljov očitok se nanaša na s strani izbranega ponudnika predloženo kataloško dokumentacijo in posledično na vlagateljov dvom o tem, katero podjetje je dejanski proizvajalec ponujenega blaga.

Državna revizijska komisija uvodoma ugotavlja, da je vlagatelj očitno spregledal, da naročnik v obravnavanem primeru ni zahteval proizvajalčeve originalne kataloške dokumentacije. V sklopu 2 je zahteval le predložitev tehničnih podatkov ponujenega kabelskega pribora, v sklopu 3 pa je naročnik zahteval, da morajo ponudniki predložiti bodisi katalog bodisi tehnične podatke ponujenega kabelskega pribora in odvodnikov prenapetosti. Da je izbrani ponudnik za ponujeno blago v obeh sklopih predložil tehnične podatke ponujenega blaga, med vlagateljem in naročnikom ni sporno, navedeno pa potrjuje tudi ponudba izbranega ponudnika.

Poleg tega je vlagatelj tudi prezrl, da je izbrani ponudnik že v ponudbi predložil izjave o skladnosti za vse ponujeno blago, iz njih pa je razvidno, da so proizvajalci blaga v sklopu 2 Nexans Italia SPA in Nexans Power Accessories Germany GmbH, v sklopu 3 pa Nexans Network Solutions N.V. - Div. Euromold, Belgium in Nexans Power Accessories Germany GmbH. Zato so vlagateljeve navedbe v zvezi s spojko tip GTS1, ki jo ponuja izbrani ponudnik v sklopu 2, neutemeljene in brezpredmetne, saj navedeno spojko celo po vlagateljevi ugotovitvi proizvaja tudi proizvodni obrat Nexans iz Nemčije.

Državna revizijska komisija je že večkrat pojasnila (gl. npr. odločitve št. 018-9/2017, 018-110/2018, 018-059/2021, 018-113/2022, 018-127/2022, 018-096/2023), da je zahtevek za revizijo namenjen zatrjevanju kršitev, ki naj bi jih v postopku oddaje javnega naročila domnevno storil naročnik, v ta namen pa ZPVPJN od vlagatelja zahteva aktivno vlogo pri navajanju dejstev ter predlaganju dokazov. Zahteve v zvezi z zatrjevanjem kršitev in dejstev ter v zvezi z dokazovanjem le-teh pa je treba poiskati v Zakonu o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 26/99 in spremembe; v nadaljevanju: ZPP), katerega določbe se na podlagi 13. člena ZPVPJN uporabljajo v predrevizijskem, revizijskem in pritožbenem postopku glede vprašanj, ki jih ZPVPJN ne ureja. ZPP tako v 7. členu ureja razpravno načelo, ki od strank zahteva, da navedejo vsa dejstva, na katera opirajo svoje zahtevke, in predlagajo dokaze, s katerimi se ta dejstva dokazujejo. Dolžnost navesti dejstva in predlagati dokaze, na katere opirajo svoje zahtevke ali s katerimi izpodbijajo navedbe ter dokaze nasprotnika, je strankam naložena tudi v 212. členu ZPP. Iz navedenih določb ZPP izhaja t. i. trditveno - dokazno breme, ki pomeni dolžnost tožnika, da jasno, določno in konkretno navede dejstva, na katera opira tožbeni zahtevek (trditveno breme), in zanje predlaga dokaze, ki naj resničnost zatrjevanih dejstev potrdijo (dokazno breme).

Ob upoštevanju predstavljenih zakonskih določb, je torej trditveno - dokazno breme najprej na vlagatelju, na naročnika pa se prenese (še)le, ko in če vlagatelj v zahtevku za revizijo navede in dokaže dejstva, ki kažejo na nezakonitost naročnikovega ravnanja. Vendar pa vlagatelj v delu, ki se nanaša na podjetje Marti Komerc d.o.o. oziroma na navedbe o tem, da naj bi se vsaj del s strani izbranega ponudnika ponujenega blaga proizvajalo v tovarni navedenega proizvajalca, trditveno - dokaznega bremena ni zmožal. Izbrani ponudnik tega podjetja ni navedel nikjer v svoji ponudbi, zato ni jasno, na kakšni podlagi vlagatelj trdi, da naj bi izbrani ponudnik ponujal proizvode tega proizvajalca oziroma da bo vsaj del ponujenega blaga izdelan v tovarni proizvajalca Marti Komerc d.o.o., Beograd. Tudi vlagateljeve trditve o tem, da naj bi izbrani ponudnik kataloške liste, ki jih je predložil v ponudbi, prevedel iz srbskega jezika, niso podkrepjene z nikakršnimi dokazi. Izbrani ponudnik je, kot že navedeno, v ponudbi izkazal, da bodo vsi ponujeni proizvodi iz 2. in 3. sklopa dejansko izdelani v tovarnah proizvajalca Nexans (v tovarnah Nexans v Nemčiji, Belgiji in Italiji). Zgolj v zvezi s spojko tip GTS1, ki je tudi edini proizvod, ki ga vlagatelj konkretizirano navaja v zahtevku za revizijo, pa je, kot že izhaja iz te obrazložitve, vlagatelj sam izrecno navedel, da ga proizvaja Nexans Power Accessories Germany GmbH, prav naveden proizvajalec pa je (poleg Nexans Italia SPA) naveden v izjavah o skladnosti za blago iz sklopa 2, ki se nahajajo že v ponudbi. Vlagateljeve navedbe, ki se nanašajo na domnevne razlike med oznakami v prevodu kataloške dokumentacije, ki jo je predložil izbrani ponudnik in originalni kataloški dokumentaciji (ki je vlagatelj ni predložil), pa ob navedenem ravno tako ne vzpostavljajo dvoma o tem, kdo je proizvajalec blaga, ki ga izbrani ponudnik ponuja v izpodbijanih sklopih. Poleg tega se Državna revizijska komisija do konkretnih vlagateljevih navedb, ki se nanašajo na razlike med prevodom in domnevnim originalom, ni opredelila, saj vlagatelj originalne kataloške dokumentacije ni predložil. Državna revizijska komisija v zvezi s tem ponovno opozarja, da naročnik v obravnavanem primeru sploh ni zahteval originalne kataloške dokumentacije proizvajalca - v sklopu 2 je v zvezi s tem zahteval le predložitev tehničnih podatkov ponujenega kabelskega pribora, v sklopu 3 pa so morali ponudniki predložiti bodisi katalog bodisi tehnične podatke ponujenega kabelskega pribora in odvodnikov prenapetosti. Da je izbrani ponudnik v obeh sklopih predložil tehnične podatke ponujenega blaga, med vlagateljem

in naročnikom ni sporno, izbrani ponudnik pa je tudi navedel, da je v ponudbi predložena kataloška dokumentacija ponujenega blaga, prevedena v slovenščino.

Državna revizijska komisija je zavrnila tudi vlagateljevo navedbo, da je izbrani ponudnik po roku za oddajo ponudb priložil angleško in slovensko verzijo proizvajalca Nexans o tem, da bodo ponujeni proizvodi dejansko izdelani v tovarnah Nexans Italia SPA, Nexans Power Accessories Germany GmbH in Nexans Network Solutions N.V. - Div. Euromold, Belgium, s čimer naj bi nezakonito posegel v ponudbo. Izbrani ponudnik je namreč že v ponudbi predložil izjave o skladnosti, iz katerih, kot že navedeno, izhaja, da so proizvajalci blaga v sklopu 2 Nexans Italia SPA in Nexans Power Accessories Germany GmbH, v sklopu 3 pa Nexans Network Solutions N.V. - Div. Euromold, Belgium in Nexans Power Accessories Germany GmbH. Zato izbrani ponudnik z dodatno predloženo izjavo proizvajalca (k predložitvi katere ga naročnik ni niti pozval - naročnik je izbranega ponudnika in preostala sodelujoča ponudnika 12. 12. 2024 pozval le k predložitvi kopij poročil o opravljenih tipskih preizkusih za vso ponujeno opremo iz obeh izpodbijanih sklopov, 9. 1. 2025 pa je vse tri ponudnike pozval še k podaljšanju veljavnosti ponudb v obeh sklopih) ni posegel v predloženo ponudbo.

Zadnji vlagatelj očitke se nanaša na neobičajno nizko ponudbo izbranega ponudnika.

Ravnanje naročnika z neobičajno nizko ponudbo je določeno v 86. členu ZJN-3, ki v prvem odstavku določa, da mora naročnik v primeru, če meni, da je pri določenem naročilu glede na njegove zahteve ponudba neobičajno nizka glede na cene na trgu ali v zvezi z njo obstaja dvom o možnosti izpolnitve naročila, preveriti, ali je neobičajno nizka in od ponudnika zahtevati, da pojasni ceno ali stroške v ponudbi. Takšno preverjanje mora naročnik izvesti v primeru, kadar ponudbo kot neobičajno nizko oceni sam ali kadar je vrednost ponudbe za več kot 50 odstotkov nižja od povprečne vrednosti pravočasnih ponudb in za več kot 20 odstotkov nižja od naslednje uvrščene ponudbe, vendar le, če je prejel vsaj štiri pravočasne ponudbe. Drugi odstavek 86. člena ZJN-3 določa, da mora naročnik, preden zavrne neobičajno nizko ponudbo, od ponudnika pisno zahtevati podrobne podatke in utemeljitev o elementih ponudbe, za katere meni, da so odločilni za izpolnitev naročila oziroma vplivajo na razvrstitev ponudb. Te podrobnosti se lahko nanašajo zlasti na: a) ekonomiko proizvodnega postopka, storitev, ki se zagotavljajo, ali metode gradnje, b) izbrane tehnične rešitve ali izjemno ugodne pogoje, ki so na voljo ponudniku za dobavo blaga, izvajanje storitev ali izvedbo gradenj, c) izvirnost gradenj, blaga ali storitev, ki jih predlaga ponudnik, č) izpolnjevanje obveznosti iz drugega odstavka 3. člena tega zakona, d) izpolnjevanje zahtev glede podizvajalcev in e) možnost, da ponudnik pridobi državno pomoč.

V skladu s tretjim odstavkom 86. člena ZJN-3 naročnik oceni pojasnila tako, da se posvetuje s ponudnikom. Ponudbo lahko zavrne le, če predložena dokazila zadostno ne pojasnijo nizke ravni predlagane cene ali stroškov, pri čemer se upoštevajo elementi iz prejšnjega odstavka. Če naročnik ugotovi, da je ponudba neobičajno nizka, ker ni skladna z veljavnimi obveznostmi iz drugega odstavka 3. člena ZJN-3, jo mora zavrniti (četrti odstavek 86. člena ZJN-3).

Glede vprašanja presoje neobičajno nizke ponudbe je treba poudariti, da nizka ponudbena cena sama po sebi ni prepovedana. Pravila javnega naročanja ponudbeno ceno določajo kot pomembno merilo za izbor najugodnejše ponudbe. V interesu naročnika je, da dobi ustrezno blago, storitev ali gradnjo po najugodnejših pogojih, predvsem po čim nižji ceni. Konkurenčnost ponudb je temeljni interes naročnika in smisel javnega naročanja, saj zagotovitev te omogoča tudi spoštovanje načela gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti (4. člen ZJN-3), ki naročnika zavezujejo, da z izvedbo javnega naročila zagotovi, da je poraba sredstev zanj kar najbolj gospodarna in učinkovita. Svobodno določanje cen je ena temeljnih značilnosti konkurence na prostem trgu, kjer praviloma velja, da lahko ponudnik ponudi poljubno visoko ceno, če jo trg le sprejme, lahko pa tudi poljubno nizko, če mu takšna cena zagotavlja obstoj na trgu (prinaša

dobiček ali pa vsaj zmanjšuje izgubo). Načelo o svobodnem oblikovanju cene velja tudi za zniževanje cen. Pravni predpisi načeloma ne prepovedujejo, da bi bila prodajna cena celo nižja kot lastna proizvodna, nabavna oz. druga cena. V praksi je veliko okoliščin, zaradi katerih podjetje prodaja blago ali izvaja storitve oziroma gradnje pod lastno ceno (npr. podjetje želi osvojiti nov trg ali pa se želi kot novo podjetje plasirati na obstoječem trgu, želi uvesti nov izdelek ali storitev itd.). Načelo svobodnega oblikovanja cen vključuje tudi možnost njihovega diferenciranja (podjetje lahko isti izdelek, storitev oziroma gradnjo ponudi po različnih cenah glede na vrsto kupcev, čas prodaje, območje, količino in druge tržno pomembne okoliščine). Navedeno pomeni, da je pri vprašanih oblikovanja ponudbene cene potrebno izhajati iz stališča, da gre za eno od poslovnih odločitev ponudnika, v katero praviloma ni mogoče posegati oziroma je to mogoče le toliko, kolikor to izrecno dopuščajo zakoni in na njihovi podlagi sprejeti podzakonski predpisi. Lahko pa nizka cena v postopku oddaje javnega naročila pomeni, da je ponudnik napačno ovrednotil predmet javnega naročila, zaradi česar se lahko pojavi dvom o možnosti izpolnitve naročila. Zaradi določenih tveganj, ki bi lahko izhajala iz tako oblikovane nizke cene (protipravnost samega ravnanja ponudnika, slabša kakovost izvedbe posla, možnost kasnejših sporov med pogodbenima strankama itd.) je naročnik upravičen preveriti ponudbene cene.

V obravnavanem primeru je razvidno, da za preverjanje neobičajno nizke ponudbe niso bili izpolnjeni pogoji ne iz prve ne iz druge povedi iz prvega odstavka 86. člena ZJN-3. Pogoji za obligatorno preverjanje neobičajno nizkih ponudb niso bili izpolnjeni, saj je naročnik prejel le tri ponudbe. Državna revizijska komisija je že večkrat pojasnila (prim. odločitve, št. 018-147/2016, 018-126/2017, 018-109/2019, 018-100/2024), da je (ob predpostavki, da niso izpolnjeni pogoji za obligatorno preverjanje neobičajno nizke ponudbe) odločitev o tem, ali bo naročnik pričel postopek ugotavljanja neobičajno nizke ponudbe, stvar njegove avtonomne presoje. Iz spisovne dokumentacije ne izhaja, da bi naročnik ocenil ponudbo izbranega ponudnika za neobičajno nizko ali da bi se mu v zvezi z njo pojavil dvom o možnosti izpolnitve naročila, in da jo posledično želi zavrniti. Nasprotno, iz dokumentacije je razvidno, da je naročnik ponudbo izbranega ponudnika označil kot dopustno in da jo želi izbrati kot najugodnejšo. Ker naročnik ponudbe izbranega ponudnika v okviru avtonomne presoje ni ocenil kot neobičajne nizke, v konkretnem primeru (fakultativnega) postopka preverjanja ni bil dolžan izvesti.

Na navedeno ugotovitev ne more vplivati vlagateljovo sklicevanje na sodbo Sodišča Evropske unije št. C-669/20, iz katere naj bi, kot to navaja vlagatelj, izhajala naročnikova dolžnost preverjanja neobičajno nizke ponudbe. Navedena dolžnost naročnika namreč iz sodbe št. C-669/20 ne izhaja. Sodišče Evropske unije je v navedeni sodbi (točke 35 do 40) pojasnilo, da mora naročnik preučiti vse konkretne okoliščine posameznega javnega naročila, da ugotovi, ali posamezna ponudba odstopa od ostalih ponudb in ali je odstopanje takšno, da vzbuja sum v njeno verodostojnost. V zvezi s tem se lahko naročnik opre na nacionalna pravila, ki določajo posebno metodo za določitev neobičajno nizkih ponudb oziroma ki določajo posebne kriterije za ugotovitev sumljivega odstopanja (kot so npr. tisti, določeni v drugi povedi prvega odstavka 86. člena ZJN-3), vendar ni izključeno, da naročnik neobičajno nizke ponudbe ne bi preverjal, tudi če posebni kriteriji, določeni z nacionalnimi pravili, niso podani. Z drugimi besedami: neobstoj posebnih kriterijev za ugotavljanje sumljivega odstopanja ponudbe še ne pomeni, da je naročnik v vsakem primeru oproščen obveznosti, da prepozna in preveri sumljive ponudbe.

Vendar pa je Sodišče Evropske unije v sodbi št. C-669/20 tudi pojasnilo, da mora naročnik oceno, ali je ponudba neobičajno nizka, sprejeti ob upoštevanju predmeta javnega naročila, in da mora v okviru preučitve neobičajno nizke ponudbe, da bi zagotovil pošteno konkurenco, upoštevati vse konkretne okoliščine v zvezi z razpisanimi storitvami. Postopek preverjanja neobičajno nizke ponudbe je sestavljen iz štirih stopenj: prvič, naročnik mora prepoznati sumljivo ponudbo, drugič, naročnik mora ponudniku omogočiti, da dokaže njeno resnost, tako da od njega zahteva pojasnila, za katera meni, da so primerna, tretjič, naročnik mora presoditi upoštevnost predloženih

informacij glede resnosti ponudbe, in četrtič, naročnik mora sprejeti odločitev glede dopustitve ali izločitve take ponudbe. Navedene obveznosti pa veljajo za naročnika le pod pogojem, da je verodostojnost neke ponudbe a priori vprašljiva (točka 36 sodbe št. C-669/20). Pri preverjanju neobičajno nizke ponudbe je tako bistveno, da naročnik prepozna sumljivo ponudbo in da v takem primeru uporabi kontradiktorni postopek preverjanja, vendar pa tovrstna njegova dolžnost obstaja le v primeru obstoja konkretnih okoliščin danega primera, ki jasno kažejo na vprašljivo verodostojnost ponudbe. Drugačna razlaga, in sicer da bi bil naročnik dolžan preverjati ponudbo, tudi ko konkretne okoliščine, ki bi pri vsakem skrbnem naročniku morale vzbuditi dvom v njeno verodostojnosti, niso podane, bi pomenila, da je naročnik dolžan postopek preverjanja neobičajno nizke ponudbe izvesti v prav vsakem postopku oddaje javnega naročila, saj je najugodnejša ponudba vedno tista, ki glede na merila odstopa od ostalih ponudb in je praviloma tudi najcenejša. Takšna dolžnost naročnika pa ne izhaja niti z 69. člena Direktive 2014/24/EU niti iz 86. člena ZJN-3 niti iz sodbe Sodišča Evropske unije št. C-669/20.

Sodišče Evropske unije je v sodbi št. C-669/20 (točke 41 do 48) opozorilo tudi na to, da imajo ponudniki v primeru, kadar naročnik ne ugotovi okoliščin, ki bi kazale na sumljivost ponudbe, pravico, da v postopku pravnega varstva uveljavljajo morebitne kršitve naročnika v zvezi z ugotavljanjem obstoja sumljivih okoliščin. Naročnik sicer nima dolžnosti, da svojo ugotovitev, da niso podane okoliščine, ki bi kazale na sumljivost ponudbe, posebej obrazloži v odločitvi o oddaji naročila (taka dolžnost obstaja le v primeru, ko naročnik obstoj takšnih okoliščin ugotovi in izvede postopek preverjanja neobičajno nizke ponudbe, prim. točki 42 in 44 sodbe št. C-669/20). Vendar pa morajo imeti ponudniki, ki menijo, da so oškodovani, v skladu z načelom učinkovitega pravnega varstva možnost, da zoper ravnanje naročnika vložijo pravno sredstvo, s katerim lahko uveljavljajo, da bi morala biti izbrana ponudba opredeljena kot neobičajno nizka. V predmetnem postopku oddaje javnega naročila naročnik, kot je bilo že pojasnjeno, ponudbe izbranega ponudnika ni ocenil kot neobičajno nizke, vlagatelj pa je zoper to njegovo odločitev vložil zahtevek za revizijo, v katerem zatrjuje okoliščine, ki po njegovem mnenju kažejo na sumljivost ponudbe. Te vlagateljeve navedbe bodo v nadaljevanju predmet presoje Državne revizijske komisije, s čimer bo vlagatelju zagotovljeno pravno varstvo v obsegu, kot izhaja iz sodbe št. C-669/20.

Državna revizijska komisija ob upoštevanju navedb v postopku pravnega varstva ugotavlja, da v obravnavanem primeru vlagatelj ni uspel ovreči naročnikove ocene o tem, da ponudbe izbranega ponudnika ni ocenil kot neobičajno nizke in ni začel preverjanja v skladu s 86. členom ZJN-3. Vlagatelj ni predstavil nobenih konkretnih okoliščin oziroma parametrov, s pomočjo katerih bi lahko dokazal svoje trditve. Vlagateljeve navedbe v tem delu so zgolj splošne in pavšalne, saj je zvezi tem navedel zgolj in samo, da bi moral naročnik podvomiti v možnost izpolnitve naročila za ponujeno ceno izbranega ponudnika, saj le-ta tako v sklopu 2, kakor tudi v sklopu 3 za več kot 40 % odstopa od cen, ki sta ju ponudila vlagatelj in tretjevrščeni ponudnik ter da primerljivi ceni vlagatelja in tretjevrščenega ponudnika odražata dejanske cene na trgu.

Ob upoštevanju dejstva, da vlagatelj v zahtevku za revizijo (razen dejstva nižje cene, ki pa samo po sebi še ne more biti relevantno za ugotovitev sumljivosti ponudbe) ni navedel nobenih dejstev, ki bi kazala na obstoj sumljivih okoliščin glede verodostojnosti ponudbe izbranega ponudnika, Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj ni uspel izkazati, da bi se moral pri naročniku vzbuditi sum v resnost ponudbe izbranega ponudnika. Vlagatelj tudi v tem delu zahtevka za revizijo ni zmožal trditveno - dokaznega bremena. V obravnavanem primeru, ko vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da je ponudba izbranega ponudnika neobičajno nizka, to pomeni, da mora vlagatelj v zahtevku za revizijo navesti in dokazati takšno dejstveno podlago, ki bi omogočala ta (pravni) zaključek. Vlagatelj bi torej moral v zahtevku za revizijo navesti (in dokazati) okoliščine, ki bi lahko kazale na to, da bi se moral naročniku vzbuditi sum v resnost ponudbe izbranega ponudnika. Če in ko bi vlagatelj zmožal svoje trditveno - dokazno breme, bi bil naročnik dolžan utemeljiti, zakaj ni podvomil v ponudbo izbranega ponudnika.

Nenazadnje pa so v zvezi s tem toliko bolj prepričljiva pojasnila izbranega ponudnika, ki jim vlagatelj niti ne oporeka. Izbrani ponudnik je navedel, da je kljub nižjim cenam od konkurence po ponujeni ceni sposoben obveznosti javnega naročila v celoti in pravilno izvesti, kar dokazujeta tudi v ponudbi predloženi referenci, izvedeni za referenčnega naročnika Elektro Ljubljana. Izbrani ponudnik je navedel, da je referenčni posel za navedenega referenčnega naročnika (za istovrstno blago) pridobil na podlagi javnega naročila (objava na Portalu javnih naročil št. JN000980/2024), kjer je ponudil za skoraj 50 % nižjo ceno od vlagatelja, naročilo pa je klub temu v celoti izvedel in pridobil tudi potrdilo referenčnega naročnika o uspešni dobavi.

Državna revizijska komisija ob vsem navedenem zaključuje, da vlagatelj v obravnavanem primeru ni uspel dokazati naročnikovih kršitev ZJN-3 in razpisne dokumentacije pri presoji dopustnosti ponudbe izbranega ponudnika. Zato je skladno s 1. alinejo prvega odstavka 39. člena ZPVPJN, zahtevek za revizijo kot neutemeljenega zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj uveljavlja tudi povrnitev stroškov, nastalih v postopku pravnega varstva. Vlagatelj z zahtevkom za revizijo ni uspel, povrnitev stroškov pa je odvisna od utemeljenosti zahtevka za revizijo, zato je Državna revizijska komisija, upoštevajoč tretji odstavek 70. člena ZPVPJN, zavrnila vlagateljevo zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Povrnitev stroškov postopka pravnega varstva je v vlogi z dne 28. 1. 2025, s katero se je izjasnil o zahtevku za revizijo, zahteval tudi izbrani ponudnik.

Državna revizijska komisija je zahtevo izbranega ponudnika za povračilo stroškov zavrnila, saj je ocenila, da v konkretnem primeru njegov prispevek k rešitvi zadeve ni bil bistven in ni pripomogel ne k hitrejši ne k enostavnejši rešitvi zadeve ter da posledično priglašeni stroški izbranega ponudnika niso bili potrebni (tretji in osmi odstavek 70. člena ZPVPJN).

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 3. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev je dovoljen upravni spor. Tožba se vložijo neposredno pisno pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, ali se mu pošlje po pošti. Rok za vložitev tožbe je 30 dni od vročitve odločitve Državne revizijske komisije.

Predsednik senata:
Andraž Žvan, univ. dipl. prav.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti:

- naročnik,
- vlagatelj - po pooblaščenju,
- izbrani ponudnik - po pooblaščenju,
- Republika Slovenija, Ministrstvo za javno upravo.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.